

Pr. prof. dr. Viorel Sava
(coordonator)

ASPECTE ALE CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE DOCTORALE, ASTĂZI

editura
doxologia

Coordonator: Pr. Prof. Dr. Viorel SAVA

**ASPECTE ALE CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE DOCTORALE, ASTĂZI**

Colectiv de redacție:

Pr. Prof. Dr. Ioan-Cristinel TEȘU
Pr. Prof. Dr. Petre SEMEN
Pr. Prof. Dr. Porphyrios GEORGI
Prof. Dr. Pablo ARGÁRATE
Prof. Dr. Miltiadis VANTSOS
Pr. Prof. Dr. Marian VÎLCIU
Col. (r) Dr. Emil-Teofil BĂLTEANU
Arhim. Dr. Nichifor HORIA
Arhim. Dr. Benedict SAUCIUC
Drd. Alin-Gabriel PIȘTEA
Drd. Daniel DUCA

Tehnoredactare: Valentin Grosu

Coperta 1: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți!”

Coperta 4: Facultatea de Teologie Ortodoxă „D. Stăniloae” din Iași (fotografie)

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține integral autorilor.

Editura Doxologia: ISBN 978-606-666-954-2

Institut für Ökumenische Theologie, Ostkirchliche Orthodoxie und
Patrologie, Universität Graz: ISBN 978-3-900797-10-2

Coordonator: Pr. Prof. Dr. Viorel SAVA

**ASPECTE ALE CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE DOCTORALE, ASTĂZI**

Tipărit cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura
DOXOLOGIA,
Iași

Institut für Ökumenische Theologie
Ostkirchliche und Patrologie,
Universität Graz

2020

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Aspecte ale cercetării științifice doctorale, astăzi / coord.: pr. prof. dr.
Viorel Sava ; carte tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Teofan,
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. - Iași : Doxologia, 2020
Conține bibliografie
ISBN 978-606-666-954-2

I. Sava, Viorel (coord.)

CUPRINS

Cuvânt înainte	7
----------------------	---

TEOLOGIE BIBLICĂ TEXTUL REVELAT ȘI CONTEXTUALIZAREA ÎNȚELESURILOR LUI

Jack KHALIL

The Ecclesiology of St Paul: One Church or United Churches?	
The Universal dimension of the One Church in the Epistles of St Paul.....	9

Daniel AYUCH

A Wandering Apostle is in Town	
The Conversion of Corinth in Acts 18: 1-18a.....	25

Hrisostom CIUCIU

Pentru o erminie liturgică a Cărții Apocalipsei.....	43
--	----

Bogdan ȘOPTEREAȘ

YHWH Ț'ēbā'ōt preamărit de serafimi (Is 6, 3).	
Valoarea teologică și liturgică a imnului serafimic.....	61

TEOLOGIE SISTEMATICĂ CREDINȚA VIE ȘI LUCRĂTOARE

Miltiadis VANTSOS

The teaching of Saint Nectarios on faith in his work “Know thyself”.....	69
--	----

Bassam A. NASSIF

Spiritual Fatherhood and Marital Relationships.....	79
---	----

Vasile NECHITA

Hristos Domnul – Logosul divin întrupat în scrisul	
Înaltpreasfințitului Calinic, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților.....	91

Ilche MICEVSKI-IGNAT

Înțelepciunea – cel mai înalt dar al Sfântului Duh pentru omul care se	
îndumnezeiește.....	106

Obrad KARANOVIC

L'anthropocentrisme moderne et l'anthropocentrisme chretien dans Laudato si' .	
Presentation et une appreciation orthodoxe	117

Dimitrios MICHAILIDIS

The role of the free will in the fall and salvation of man: the example of	
Saint Maximus the Confessor	138

TEOLOGIE ISTORICĂ OAMENI CARE AU FOST ȘI FĂPTUIRILE LOR

Alexandru-Gheorghe MATEI

Influențe ale Iluminismului în raport cu monahismul în perioada domniei lui
Alexandru Ioan Cuza (1859-1866) 145

Ema-Elena BOGDAN

Iubirea aproapelui – constantă prioritară a slujirii Sfântului Ierarh Iosif cel
Milostiv, Mitropolitul Moldovei (1875-1902) 157

Marian TIMOFTE

Patriarhul Nicodim – autor și traducător de cărți teologice..... 167

TEOLOGIE PRACTICĂ SLUJIRE LITURGICĂ ȘI ÎNDRUMARE PASTORALĂ

Viorel SAVA

Mormântul familiei Vasile și Maria Rusovici din curtea bisericii „Sfântul Ioan
Botezătorul-Iași” – mărturii peste timp 179

Mihail DANILIUC

Starețul Mănăstirii Neamț, Arhimandritul Neonil Buzilă,
activitatea filantropică..... 197

Vasile COSTAN

Rolul și importanța Sfintei Liturghii în viața comunității, în viziunea
părintelui Petre Vintilescu..... 206

Arsenie HANGANU

Evenimentul Adormirii Maicii Domnului din perspectivă istorică și iconografică
reflectat în scrierile bisericești străvechi și în cărțile de cult ortodoxe..... 226

Daniel DUCA

„Bucură-te, că ai izvorât râul care curge cu ape multe”
Maica Domnului, Izvorul cel neseecat al Bisericii 252

Simeon PINTEA

Centralitatea misterului pascal în tradiția liturgică a Răsăritului Ortodox 268

Mihail K. QARAMAH

Limbajul liturgic între tradiție și modernitate.
Tendențe, constrângeri, soluții în traducerea și diortosirea
textelor liturgice 276

Cuvânt înainte

După unsprezece ani de activitate neîntreruptă, Simpozionul „Studia Theologica Doctoralia”, organizat de către Școala Doctorală a Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, timp în care această lucrare științifică a crescut frumos și a rodit bogat, devenind cunoscută în spațiul academic teologic românesc și internațional, cu o participare mereu în creștere de la un an la altul, în anul 2020 și-a anulat întrunirea programată pentru luna mai, situația fiind determinată de pandemie. Am sperat ca criza generală de pandemie să fie depășită spre finalul anului, fapt care, din păcate, nu s-a întâmplat. Cu toate acestea, în condiții dificile, surprinzătoare și pline de necunoscut, am considerat că activitatea de cercetare, ca dealtfel și celelalte activități care țin de slujirile fiecăruia, trebuie să continue.

În urma consultărilor pe care le-am avut cu partenerii co-organizatori ai Simpozionului „Studia Theologica Doctoralia”, respectiv Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sfântul Ioan Damaschin” a Universității Balamand din Tripoli, Liban și cu Facultatea de Teologie Romano-Catolică a Universității „Karl Franzens” din Graz, Austria, am decis să realizăm volumul XII al seriei „Studia Theologica Doctoralia” pentru a avea continuitatea volumelor, urmând ca ediția a XII-a a Simpozionului să fie cumulată, în 2021, cu ediția a XIII-a din care va rezulta volumul XIII al seriei. Edițiile XII-XIII cumulate se vor desfășura, în format online, în zilele de 10-11 mai 2021. Așadar, volumul XII este oarecum diferit față de celelalte, chiar dacă urmează structura deja cunoscută, în sensul că studiile și articolele pe care le conține nu au fost prezentate în cadrul Simpozionului. Sperăm, totuși, că soluția pe care am adoptat-o să corespundă așteptărilor celor care sunt obișnuiți cu ritmul activităților noastre științifice și cu publicațiile care urmează acestora.

Spre deosebire de volumele anterioare, al XII-lea volum al seriei „Studia Theologica Doctoralia” este mai restrâns ca paginație, dar considerăm că are mai multă consistență teologică, dat fiind faptul că multe dintre studiile și articolele pe care le-am inclus în el sunt realizate de teologi de marcă, cunoscuți și apreciați, și de unii dintre tinerii din „familia Doctoralia” care au participat constant la simpoziioanele noastre și care, între timp, au dobândit titlul științific de doctor în domeniile în care s-au specializat.

Dăm slavă lui Dumnezeu și pentru această împlinire științifică și academică, mulțumind tuturor celor care ne-au sprijinit în realizarea volumului XII, trimițându-ne studiile și articolele pe care le-au realizat, mulțumind, totodată, conducătorilor Școlilor Doctorale și îndrumătorilor de doctorat care i-au îndemnat pe tinerii pe care îi călăuzesc în tainele cercetării științifice să se alăture acestui proiect. Aducem, de asemenea, mulțumiri colegilor și prietenilor, co-organizatori ai Simpozionului „Studia Theologica Doctoralia” care au încurajat și au sprijinit, prin contribuțiile științifice trimise spre publicare, realizarea acestui volum, menționând, cu recunoștință, pe profesorii: Arhim. Jack KHALIL, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Sfântul Ioan Damaschin” a Universității Balamand, Bassan NASSIF și Daniel AYUCH, de la aceeași Facultate, precum și profesorului Miltiadis VANTSOS de la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Aristotel” din Tesalonic, Grecia care, începând cu ediția următoare a Simpozionului nostru, va deveni partener co-organizator. Un cuvânt special de recunoștință și mulțumire aducem Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, pentru sprijinul constant acordat activității noastre și pentru binecuvântarea de a publica acest volum, ostenitorilor de la Editura Doxologia pentru bună, îndelungată și rodnică împreună-colaborare, Domnului Emil-Teofil Bălțeanu, Director General SC Bohemia SRL, pentru susținerea financiară, constantă și consistentă, la publicarea volumelor seriei Doctoralia și Domnului Valentin Grosu, pentru munca de tehnoredactare.

Cu speranța că am împlinit o lucrare bună, plăcută lui Dumnezeu, utilă Bisericii și cercetării teologice contemporane, oferim cititorilor cel de-al XII-lea volum din seria „Studia Theologica Doctoralia”, urându-le folos bun din lecturarea lui.

Pr. Prof. Univ. Dr. Viorel Sava
Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași